

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอุบลราชธานี ในการดำเนินการวิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง(Purposive Sampling) เฉพาะอำเภอที่มีโรงเรียนในเมืองอย่างน้อย 2 โรงเรียนและมีโรงเรียนกึ่งการอย่างน้อย 1 โรงเรียน เครื่องมือในการวิจัยนั้นผู้วิจัยสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 240 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ มีชนิดเชิงคุณภาพ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งวิเคราะห์ความแตกต่างของการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองในเมืองกับนอกเมืองโดยการทดสอบค่าซี(Z-test) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 240 คน ในการสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้

1.1 การจัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามรายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยอาศัยการจัดจากชั้นปี 6 คำนึงถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การคมนาคมภายในท้องถิ่น สภาพอาคารเรียนที่ค่อนข้างปรับปรุงมาก ความสามารถพื้นฐาน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราส่วนครูต่อห้องเรียน โดยจัดเป็น 5 กลุ่มอำเภอ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อำเภอเขมราฐ อำเภอม่วงสามสิบ และอำเภอหัวตะพาน

กลุ่มที่ 2 อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภอวารินชำราบ

กลุ่มที่ 3 อำเภอเดชอุดม อำเภอนาจะหลวย และกิ่งอำเภอเสนางคนิคม

กลุ่มที่ 4 อำเภออุตุซาว์น อำเภอชานุมาน อำเภอพนา อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภออำนาจเจริญ

กลุ่มที่ 5 อำเภอเซียงใน อำเภอโขงเจียม อำเภอตระการพืชผล กิ่งอำเภอतालสุม อำเภอน้ำขุ่น และอำเภอขุนทรุก

1.2 จากกลุ่มอำเภอในข้อ 1.1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละกลุ่มอำเภอออกมาเพียงกลุ่มละ 1 อำเภอ โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกเอาเฉพาะอำเภอที่มีโรงเรียนในเมืองอย่างน้อย 2 โรงเรียน และมีโรงเรียนกึ่งการอย่างน้อย 1 โรงเรียน ถ้ามีมากกว่า 1 อำเภอใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ได้ 5 อำเภอ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขมราฐ

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองอุบลราชธานี

กลุ่มที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเดชอุดม

กลุ่มที่ 4 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภออำนาจเจริญ

กลุ่มที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอตระการพืชผล

1.3 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในเมืองโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาจากอำเภอในข้อ 1.2 มาอำเภอละ 2 โรงเรียน ได้โรงเรียนประถมศึกษาในเมืองจำนวน 10 โรงเรียน

1.4 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนนอกเมือง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ดังนี้

1.4.1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนนอกเมืองทั่วไปที่ไม่ใช่โรงเรียนกึ่งการจากอำเภอในข้อ 1.2 อำเภอละ 1 โรงเรียน รวมโรงเรียนนอกเมืองทั่วไป 5 โรงเรียน

1.4.2 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนนอกเมืองที่เป็นโรงเรียนกึ่งการจากอำเภอในข้อ 1.2 อำเภอละ 1 โรงเรียน รวมโรงเรียนกึ่งการ 5 โรงเรียน

1.4.3 รวมโรงเรียนนอกเมืองที่สุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 10 โรงเรียน

1.5 จำนวนโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนในเมือง 10 โรงเรียน วิทยาลัย 10 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 20 โรงเรียน

1.6 สุ่มตัวอย่างห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในข้อ 1.5 ถ้ามีเกิน 1 ห้องเรียนจะสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา โดยใช้วิธีจับสลากให้ได้เพียง 1 ห้องเรียน รวมห้องเรียนที่ได้ 20 ห้องเรียน

1.7 สุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาให้ได้นักเรียนห้องเรียนละ 12 คน ได้จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 240 คน

1.8 ตัวอย่างประชากรที่ได้คือ ผู้ปกครองของนักเรียนตามข้อ 1.7
จำนวนทั้งสิ้น 240 คน

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนตัวอย่างประชากร

ลำดับ ที่	โรงเรียน	อำเภอ	เขต	จำนวน ผู้ปกครอง
1	ร.ร.มูลนิธิวิวัฒน์ศรีอุบลรัตนาราม	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	12
2	ร.ร.อนุบาลอุบลราชธานี	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	12
3	ร.ร.บ้านหนองหว้า	เมืองอุบลราชธานี	นอกเมือง	12
4	ร.ร.บ้านหาค	เมืองอุบลราชธานี	นอกเมือง (ก้นकार)	12
5	ร.ร.นาคสมุทรสงคราม	เดชอุดม	ในเมือง	12
6	ร.ร.บ้านหนองแสง	เดชอุดม	ในเมือง	12
7	ร.ร.บ้านนาแก	เดชอุดม	นอกเมือง	12
8	ร.ร.บ้านโนนกาเเรียน	เดชอุดม	นอกเมือง (ก้นकार)	12
9	ร.ร.บุ่งขามวิทยา	อำนาจเจริญ	ในเมือง	12
10	ร.ร.ชุมชนบ้านอำนาจ	อำนาจเจริญ	ในเมือง	12
11	ร.ร.บ้านดงบัง	อำนาจเจริญ	นอกเมือง	12
12	ร.ร.บ้านหนองยาง	อำนาจเจริญ	นอกเมือง (ก้นकार)	12
13	ร.ร.บ้านซุทธ	ตระการพืชผล	ในเมือง	12
14	ร.ร.ตระการพืชผล	ตระการพืชผล	ในเมือง	12
15	ร.ร.บ้านไทรสูง	ตระการพืชผล	นอกเมือง	12
16	ร.ร.บ้านโป่งน้อย	ตระการพืชผล	นอกเมือง (ก้นकार)	12
17	ร.ร.เขมราฐ	เขมราฐ	ในเมือง	12
18	ร.ร.บ้านเหนือเขมราฐ	เขมราฐ	ในเมือง	12
19	ร.ร.บ้านนาแวง	เขมราฐ	นอกเมือง	12
20	ร.ร.บ้านบึงช่วย	เขมราฐ	นอกเมือง (ก้นकार)	12
รวม				240

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาคนควาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพจากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2 สร้างเครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพโดยแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยลักษณะกลุ่มที่สัมภาษณ์ และสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งได้แก่ เพศของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย จำนวนบุตร จำนวนเด็กในปกครอง งานที่นักเรียนชอบ และสถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ด้านต่าง ๆ 6 ด้านคือ

1. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
2. การฝึกหัดและการแก้ไขการทำงานของเด็ก
3. การจัดหาสื่อการเรียนรู้ของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
4. การชักจูงให้สนใจและมองเห็นความสำคัญของการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
5. การติดตามผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
6. การจัดสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นงานที่ผู้ปกครองให้นักเรียนทำเป็นพิเศษประกอบไปด้วยงานแขนงต่าง ๆ คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ งานช่าง และงานอาชีพอื่น ๆ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของเด็ก

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ทดลองพิจารณารูปแบบ เนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไขและปรับปรุงดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ในเรื่องงานที่นักเรียนชอบ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ระบุว่าให้ตอบ
เพียงงานเดียว

ตอนที่ 2 แกไขส่วนวนภาษาจากคำที่ว่า "การฝึกและซ่อมเสริมทักษะ
กลุ่มกรงานและพื้นฐานอาชีพ" เป็น "การฝึกหัดและการแก้ไขการทำงานของเด็ก" เพราะ
ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจง่ายขึ้น ข้อ 5 ในตอนที่ 2 นี้ให้เพิ่มข้อความ
"การพาเด็กไปฝึกงานกับบุคคลที่มีความรู้" ด้วย ในด้านการจัดหาสื่อการเรียนกลุ่มกรงาน
และพื้นฐานอาชีพนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิให้แยกเป็น 2 ส่วนคือ การส่งเสริมในด้านการให้อุปกรณ์
ในการทำงานและการให้วัสดุฝึกงาน

ตอนที่ 3 งานที่ผู้ปกครองให้เด็กทำเป็นพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิให้เพิ่มเติม
งานการเลี้ยงวัว-ควาย การเลี้ยงหมู และการเผาถ่าน เพราะเป็นงานที่มีในท้องถิ่น
จังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ถามความพอใจของผู้ปกครองต่อผลงานของ
เด็กเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คน เป็น
ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่ง
เป็นโรงเรียนในเมืองจำนวน 15 คน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแก อำเภอ
เดชอุดม ซึ่งเป็นโรงเรียนนอกเมืองจำนวน 15 คน

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข โดยการตัดข้อ
กระทงออก ได้แก่ว่า "ท่านช่วยเหลือเด็กในการทำงาน" และ "ท่านเตือนให้เด็ก
ทำงาน" เพราะผู้วิจัยเห็นว่า 2 ข้อนี้มีการแปลความหมายในลักษณะที่ตรงข้ามกับข้ออื่น ๆ
และตัดข้อกระทงที่ว่า "เด็กในปกครองของท่านพอใจที่จะทำงานต่าง ๆ " ออกเพราะข้อ
กระทงนี้เน้นบทบาทของเด็กมากกว่า ไม่ใช่บทบาทของผู้ปกครองตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา
เมื่อปรับปรุงเสร็จแล้วผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือราชการขอกขอความร่วมมือในการวิจัย ส่งให้ผู้อำนวยการ
การการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยกากร อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่และครูประจำชั้นของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อติดต่อกับนักเรียน ซึ่งแจ้งรายละเอียดให้นักเรียนเข้าใจ แล้วฝากจดหมายติดต่อกันหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยให้นักเรียนนำจดหมายไปให้ผู้ปกครองที่บ้านล่วงหน้า

3.3 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างประชากรตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้แต่ละรายที่บ้านของผู้ปกครองด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมีจำนวนผู้ปกครองที่สัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด 180 คน

3.4 ในกรณีที่ตัวอย่างประชากร คือผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมัธยมศึกษา และผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อกับผู้ปกครองด้วยตนเองได้ ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ปกครองตอบด้วยตนเอง จำนวน 53 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของค่าตอบแบบอัตราร่วมประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ทำเป็นประจำ	ให้	3 คะแนน
ทำเป็นบางครั้ง	ให้	2 คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้	1 คะแนน
ไม่เคยทำเลย	ให้	0 คะแนน

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

(ประคอง กรรณสูต 2525:40)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ถือตามหลักเกณฑ์ดังนี้

2.56 - 3.00	หมายความว่า	ได้รับการส่งเสริมมาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	ได้รับการส่งเสริมปานกลาง
0.56 - 1.55	หมายความว่า	ได้รับการส่งเสริมน้อย
0 - 0.55	หมายความว่า	ได้รับการส่งเสริมน้อยที่สุด

หลังจากนั้นหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

(ประกอบ กรรมสูตร 2525:51)

- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- f แทน จำนวนความถี่
- x แทน คะแนนของรหัสคือ 3, 2, 1, 0
- N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

4.2 เปรียบเทียบการส่งเสริมการเวียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของ
 ผู้ปกครองเขตในเมืองและเขตนอกเมือง โดยการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่าง
 ระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่า Z (Z-test) จากสูตร

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\sigma_{\bar{X}_1}^2 + \sigma_{\bar{X}_2}^2}}$$

(ประกอบ กรรมสูตร 2525:111)

- Z แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในการส่งเสริมการเวียน
- \bar{X}_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้ปกครองเขตในเมือง
- \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้ปกครองเขตนอกเมือง
- $\sigma_{\bar{X}_1}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนผู้ปกครองเขต
ในเมือง
- $\sigma_{\bar{X}_2}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนผู้ปกครองเขต
นอกเมือง

ศูนย์วิจัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย